

Landslægeembedet

Landslægeembedets vejledning nr. 9/2024 om vaccination mod covid-19 og influenza

Til alle sundhedspersoner, som håndterer vaccination mod covid-19 og influenza
Udgivet den 1. oktober 2024

Indhold

Formålet med vejledningen	2
Baggrund for covid-19 vaccination efterår 2024	2
Formålet med vaccinationsprogrammet efterår 2024.....	2
Målgrupper for vaccination mod covid-19 og influenza.....	2
Hvem er omfattet af denne vejledning.....	4
Ledelsens ansvar	4
Sundhedspersonens ansvar	4
Tidspunkt for opstart af Covid-19 vaccinationsprogrammet	4
Om vaccination mod covid-19 og influenza	5
Covid-19 booster vaccine.....	5
Vaccination mod influenza.....	5
Opbevaring og transport af vaccinerne	6
Bivirkninger	6
Journalføring.....	6
Tilrejsende og udrejsende borgere	6
Instruks til vaccinatører ved COVID-19 og influenza vaccinationer:	7
Relevante kilder	9
Ikrafttræden	9

Formålet med vejledningen

Denne vejledning skal informere om og tydeliggøre, hvilke retningslinjer og krav, der stilles til booster-vaccination mod Covid-19 og vaccination mod influenza hos personer over 65 år samt personer, som tilhører risikogrupper for et særligt svært sygdomsforløb.

Baggrund for covid-19 vaccination efterår 2024

Sygdomsbyrden som følge af covid-19 er over det seneste år faldet betydeligt, og det har blandt andet resulteret i, at covid-19 ikke længere er kategoriseret som en alment farlig sygdom, men nu er kategoriseret som en smitsom sygdom på linje med f.eks. sæsoninfluenza. Det vurderes derfor ikke længere relevant at vaccinere alle aldersgrupper.

Det forventes at covid-19 ligesom influenza, vil følge en sæsonvariation med udbredt cirkulation af virus om efteråret og vinteren. Der kan dog fortsat forekomme mindre udbrud fordelt over året.

Covid-19 udvikler og tilpasser sig fortsat, og nye varianter kan potentielt mutere, så effekten af tidligere immunitet mindskes, eller at varianten er forbundet med større smitsomhed eller øget sygelighed. Den høje immunitet i befolkningen gennem både smitte og vaccination betyder dog, at der umiddelbart ikke er risiko for dette.

Immuniteten fra vaccination og/eller infektion beskytter godt mod et alvorligt forløb, men aftager over tid. Der er derfor fortsat grundlag for at tilbyde booster-vaccination mod covid-19 til personer i øget risiko for et alvorligt forløb med covid-19 i lighed med vaccinationsprogrammet mod influenza.

Det forventes, at der også i år vil ske en omfattende smittespredning med influenza, hvorfor den samme målgruppe tilbydes begge vaccinationer samtidigt i et kombineret vaccinationsprogram.

Formålet med vaccinationsprogrammet efterår 2024

Det primære formål med vaccinationsprogrammet, hvor risikogrupper tilbydes booster-vaccination mod covid-19 og vaccination mod influenza, er at beskytte personer i risiko for at blive alvorligt syge, hvis de bliver smittet med covid-19 eller influenza. Der er således tale om et risikobaseret vaccinationsprogram. Det vurderes også, at vaccination giver en vis reduktion i smittespredningen af begge vira.

Målgrupper for vaccination mod covid-19 og influenza

Covid-19 og influenza er to luftvejsvira, der på flere måder ligner hinanden, også hvad angår risikogrupper for alvorlig sygdom. Begge infektioner er oftest årsag til milde forløb, men kan være alvorlige og føre til indlæggelse samt død hos ældre og visse risikogrupper. Der vurderes ikke at være en afgørende forskel på de personer, der er i øget risiko for alvorligt forløb af covid-19 og for alvorlig forløb af influenza. Således er målgrupperne for vaccination mod de to sygdomme i vid grad overlappende.

Målgrupperne omfatter personer med følgende risikofaktorer, som fra 1. oktober 2024 kan blive vaccineret mod covid-19 og influenza:

- Personer, der er fyldt 65 år og derover. Man skal være fyldt 65 år senest 15. januar 2025.
- Personer under 65 år, der er i øget risiko for et alvorligt sygdomsforløb med covid-19 eller influenza, grundet følgende risikofaktorer:
  - Personer med KOL, ASTMA eller andet kronisk lungesygdom.
  - Personer med diabetes type 1 eller 2.
  - Personer med hjertesvigt, iskæmisk hjertesygdom eller andet hjerte- og karsygdomme (undtaget velreguleret forhøjet blodtryk som den eneste sygdom).
  - Personer med kræftsygdom.
  - Personer med mave-eller leversygdom eller nyresygdom.
  - Personer med reumatologisk sygdom.
  - Personer med neurologisk sygdom.
  - Personer med medfødt eller erhvervet immundefekt, inkl. organ- eller stamcelletransplantation¹.
  - Personer med påvirket respiration på grund af nedsat muskelkraft.
  - Personer med andre kroniske sygdomme, hvor tilstanden medfører, at influenza eller covid-19 udgør en alvorlig sundhedsrisiko².
  - Svær overvægt (BMI > 35).
  - Gravide i 2. eller 3. trimester³.
  - Personer i samme husstand som personer med medfødt eller erhvervet immundefekt eller børn i en tilstand, som ifølge lægens vurdering medfører, at covid-19 eller influenza udgør en alvorlig sundhedsrisiko⁴.
  - Personer med andre alvorlige sygdomme, hvor tilstanden ifølge lægens vurdering medfører, at covid-19 eller influenza udgør en alvorlig sundhedsrisiko.

---

¹ F.eks. personer med immunglobulindefekter, organ- eller stamcelletransplantation, kræft i behandling med kemoterapi eller personer i anden immundæmpende behandling.

² F.eks. personer med svær psykisk sygdom, Downs syndrom eller svært misbrug.

³ Vaccination mod covid-19: Gravide, der ikke tidligere er vaccineret mod covid-19 eller som har øvrige risikofaktorer for et alvorligt forløb med covid-19, anbefales covid-19-vaccination fra 1. trimester.

Vaccination mod influenza: Gravide med øvrige risikofaktorer for et alvorligt forløb med influenza anbefales vaccination fra 1. trimester.

⁴ For nærmere specificering af hvilke børn, der vurderes at være i særlig risiko for influenza og covid-19 henvises til Dansk Pædiatrisk Selskabs vejledninger.

Borgere omfattet af tilbuddet skal ikke bestille tid men skal blot møde op til vaccinationstiderne i Sundhedscentrene. En SMS vil blive sendt få dage før til de fleste. Der kan være tilfælde hvor en borger ikke har modtaget en SMS, men stadig være omfattet af tilbuddet. Afgrænsningerne af målgrupperne skal tolkes liberalt.

I helt særlige situationer, kan lægen vurdere, ekstraordinært at vaccinere personer med særligt komprimeret immunforsvar f.eks. efter transplantation før den 1. oktober 2023.

Hvem er omfattet af denne vejledning

Vejledningen er målrettet alle sundhedspersoner, som håndterer vaccination mod covid-19 og influenza samt sundhedspersoner, der informerer og rådgiver herom.

Ledelsens ansvar

Sundhedsledelsen har ansvar for, at vaccination mod covid-19 og influenza tilbydes alle borgere over 65 år samt øvrige målgruppe, og håndtering af dette lever op til love og regler på området.

Dette omfatter følgende:

- At, der er en læge, som har det overordnede ansvar for vaccinationen.
- At personalet, som vaccinerer, er oplært i at vaccinere mod covid-19 og influenza samt er bekendt med indholdet i denne vejledning og følger den.
- At der er udarbejdet retningslinjer for vaccinationsprogrammet, ansvarsforhold og rammedelegation.
- At der er udarbejdet de nødvendige konkrete instrukser vedrørende vaccination mod covid-19 og influenza, som er i overensstemmelse med denne vejledning.

Sundhedspersonens ansvar

Vaccination skal foretages af en læge, som i henhold til lægeloven for Grønland har tilladelse til selvstændigt virke som læge, eller af en anden person, som arbejder på lægens ansvar (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed). Det skal altid være helt klart, hvem en vaccinator refererer til og kan rette henvendelse til i tvivlstilfælde om kontraindikationer og håndtering af akutte bivirkninger. I tvivlstilfælde kan den ansvarlige læge kontakte landslægen (tlf. 345191). Som udgangspunkt bør der være læge til stede på vaccinationsstederne, men den lægeligt ansvarlige kan fravige dette efter en konkret vurdering af de involverede medarbejders kompetencer. Det er sundhedspersonen, som varetager vaccination mod covid-19, der har ansvar for, at den nødvendige information om vaccinationen samt potentielle bivirkninger forelægges for den, som skal vaccineres. Ligeledes har sundhedspersonen pligt til at følge denne vejledning samt læse produktresuméet for vaccinen for at kunne være opmærksomme på eventuelle bivirkninger.

Tidspunkt for opstart af Covid-19 vaccinationsprogrammet

Med start i løbet af oktober 2024 ensrettes vaccinationsprogrammerne mod hhv. covid-19- og influenza til ét kombineret sæsonvaccinationsprogram, som forventes at bidrage til at fastholde en høj tilslutning til begge vaccinationstilbud.

Om vaccination mod covid-19 og influenza

Vaccinerne har en god og velkendt sikkerhedsprofil. Covid-19 booster vaccine eller covid-19 original vaccine kan gives samtidig med influenza-vaccine. Begge vacciner gives intramuskulært i den store overarmsmuskel (musculus deltoideus) og gives i hver sin side. Hvis vaccinerne gives i samme side skal det være med nogle centimers afstand.

Covid-19 booster vaccine

Der tilbydes variantopdaterede mRNA-vacciner. I den kommende efterårs-/vintersæson, er mRNA-vaccinerne monovalente og baseret på JN subvarianten af omikron og benævnes Comirnaty JN.1 fra Pfizer/BioNTech. Der gives en dosis på 0,3 ml. Vaccinen skal ikke fortyndes inden brug. Årets booster-vaccine fra Pfizer/BioNTech kan godt anvendes selv om borgeren tidligere er vaccineret med vacciner fra Moderna.

Alle, som tilhører målgrupperne tilbydes en vaccination uanset antallet af tidligere Covid-19 vaccinationer.

Kontraindikationer:

- Kendt, sikker allergi mod vaccinen (f.eks. allergisk straks-reaktion (anafylaktisk reaktion) i forbindelse med tidligere vaccination).
- Kendt allergi mod et af hjælpestofferne i vaccinen.

Udskydelse af vaccination:

- Syg med feber over 38 grader. Man kan godt blive vaccineret, hvis personen blot har let temperaturstigning eller lette infektioner som f.eks. forkølelse.
- Operation inden for 1 uge før eller efter vaccinationen.

Vaccination mod influenza

Inflenzavaccinerne indeholder antigener fra to forskellige stammer af influenza type A og to stammer af influenza type B. Vaccinerne er inaktiverede vacciner som indeholder proteiner fra overfladen af 4 forskellige influenzavirus.

Kontraindikationer:

- Alvorlige bivirkninger ved tidligere vaccination med vaccinen.
- Alvorlig allergi overfor et eller flere af indholdsstofferne (f.eks. formaldehyd, neomycin, gentamicin eller æg).

Opbevaring og transport af vaccinerne

Covid-19

Vaccinerne modtages på Landsapoteket i frossen stand og opbevares i deres originale yderpakning for at beskytte dem mod lys, og ved temperaturer på -60 °C til -90 °C.

Alle vacciner transporteres til resten af landet i frossen stand, og det er vigtigt at de pakkes forsvarligt, således at de hverken tør op eller udsættes for rystelser under transporten. Efter modtagelsen kan vaccinerne opbevares i køleskab ved temperaturer mellem 2-8 grader Celsius. Vaccinerne er holdbare i op til 10 uger i køleskab ved temperaturer mellem 2-8 grader.

Vaccinerne må ikke genfryses efter optøning.

Uåbnede hætteglas kan opbevares i op til 12 timer i stuetemperatur.

Ved transport hvor der kan forekomme betydelige rystelser sendes disse i specielle frysekasser.

Influenza

Influenzavaccinen opbevares i køleskabet ved temperaturer fra 2 °C til 8 °C og beskyttet mod lys. De må ikke fryses.

Influenzavaccinen sendes ud i kølekasser ved temperaturer fra 2 °C til 8 °C.

Bivirkninger

De mest almindelige bivirkninger i forbindelse med vaccination mod covid-19 og influenza er kortvarende og milde som træthed, hovedpine, muskel- og ledsmerter, kulderystelser, let feber samt smerte/rødmø/hævelse ved indstikssted. Risikoen for alvorlige bivirkninger er meget lille. Disse reaktioner opstår som regel inden for 48 timer efter vaccination. For øvrige rapporterede bivirkninger henvises til de godkendte produktresuméer for vaccinerne. I meget sjældne tilfælde er der rapporteret allergiske reaktioner, hjertehindebetændelse (perikarditis) eller hjertemuskelbetændelse (myokarditis) efter vaccination mod covid-19.

Journalføring

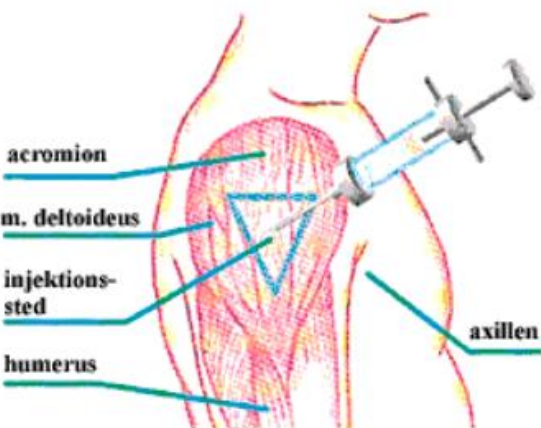
Sundhedspersoner har i medfør af lovgivningen pligt til at journalføre alle planlagte og udførte vaccinationer samt information herom. Alle vaccinationer registreres manuelt i COSMIC under "Vaccinationskort – øvrige", se venligst sundhedsvæsenets vejledning. Generelle regler for journalføring er nærmere beskrevet i Landslægeembedets vejledning om dokumentation af sundhedsfaglige ydelser.

Tilrejsende og udrejsende borgere

Tilrejsende arbejdskraft med midlertidigt ophold i Grønland kan tilbydes vaccination efter samme regler som herboende. Personer, som har bopæl inden for Rigsfællesskabet, er ikke omfattet af reglerne om, at opholdet skal være af en vis varighed.

Instruks til vaccinatorer ved COVID-19 og influenza vaccinationer:

Vigtigt: Ved både COVID-19 og influenzavaccination gives vaccinerne i hver sin skulder.

Før vaccination (Spørg ind til evt. kontraindikationer)	Spørg ALLE om: <ul style="list-style-type: none"> • Har du allergi? (Personer med tidligere anafylaksi skal konfereres med læge før vaccination). • Har du tidligere reageret med allergiske reaktioner i forbindelse med vaccination? (Hvis ja - tilkald lægen) • Har du feber over 38 gr.? (Hvis ja, udskyd vaccinationen) • Er du i blodfortyndende behandling? (Forsigtighed ved injektionen) • Operation inden for 1 uge før eller efter vaccination? (Hvis ja, udskyd vaccinationen)
Injektionen	<p>1. Det anbefalede injektionssted er midt på musculus deltoideus, hvor den er tykkest. Der foretages huddesinfektion på ren hud før injektion. Desinfektionen skal tørre før huden perforeres.</p>

	<p>2. Vaccinen gives dybt intramuskulært i deltoideus-musklen på skulderen, fortrinsvis i den ikke-dominerende arm. Huden over injektionsstedet udspændes mellem tommelen og de øvrige fingre. Kanylen bør penetrere huden i en vinkel på 90 grader.</p> <p>3. Kanylen føres ind med en rask bevægelse, vaccinen injiceres og kanylen trækkes ud igen.</p>
<p>Bivirkninger</p>	<p>Meget almindelige 10% eller flere ses indenfor den første uge, varighed 1-2 dage. Behandling: Pamol. OBS skærpet indberetningspligt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ømhed ved indstikssted • Hævelse og rødme ved indstikssted og/eller armhule • Træthed • Hovedpine • Muskelsmerter • Kulderystelser • Ledsmerter • Feber over 38gr • Kvalme og opkastninger <p>Almindelige bivirkninger 1-10%</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hududslæt <p>Sjældne alvorlige bivirkninger 0,1-1%</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ansigtsødem • Akut perifer ansigtslammelse <p>Yderst sjældent</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anafylaktisk reaktion, hypersensitivitet

Anafylaksi	<p>Symptomer, akut indsættende fra sek/min efter vaccination:</p> <p>Hud</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kløe, urticaria, Quinckes ødem (hud) <p>Luftveje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hæshed, hoste, stridor, dyspnø, cyanose OBS i risiko for respirationsstop. <p>Kredsløb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rødme, hypotension, hjertebanken, Koldsved OBS i risiko for kredsløbskollaps og hjertestop. <p>Mave-tarm-kanal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krampagtige smerter, opkastninger diarre. <p>CNS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udtalt slaphedsfornemmelse, svimmelhed, uro, angst, besvimelse, kramper. <p>Akut behandling (ABCDE gennemgang ved akut kritisk syg patient):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adrenalin 0,3mg i.m. så hurtigt som muligt. • Sikre luftveje, give 15L/ilt på hudsonmaske/resevoir. • Læg patienten med hævede ben (Trendelenburg leje) hvis respirationen tillader det. • 2 i.v. adgange, BT↓ giv isoton 500 ml NaCl bolus. • Stridor, giv inhalation adrenalin (1mg/ml) 1mg i 4ml NaCl, som supplement til systemisk adrenalin. • Astma symptomer, giv inh. Ventoline (beta2-agonist). <p>Differentialdiagnostik</p> <p>Vasovagalt synkope</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bleg, BT↓, P↓, kort bevidstløshed <p>Patienten bør vurderes i skadestuen/nærmeste sundhedsvæsen for at udelukke andre alvorlige tilstande (lungemboli, akut hjerteinfarkt m.m.)</p>
-------------------	---

Relevante kilder

- [Vaccination mod covid-19 - Sundhedsstyrelsen](#)
- [Influenzavaccination - Sundhedsstyrelsen](#)
- [Influenzavaccination \(ssi.dk\)](#)

Ikrafttræden

Denne vejledning erstatter Landslægeembedets vejledning nr. 8/2023 om vaccination mod Covid-19 og influenza og træder i kraft den 1. oktober 2024.

Landslægeembedet, den 1. oktober 2024.

Henrik L. Hansen / Louise L. Faber/Trine Abelsen